

ABONAMENT
De un an 24 Cor.
Pe un " " " "
Pe o lună . . . 2 "
Nrul de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la admittis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
sclis costă fiecare sir 20 fil.
Manuscripte nu se ina-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

✿ Augustin Bunea.

Rece și fără grai, cu pleoapele închise pe veci, stă azi în strălucirea tristă a podoabelor mortuare Augustin Bunea, — el care a fost pentru neamul său căldură și grai de sfinte povețe și privire însuflețitoare până când îl aveam în viață.

Azi îngerul sombru al morții a venit să zugrăvească pe fața lui incrustată de severitatea gândirii adânci și comprehensive, acea expresie de-o seninătate cutremurătoare, care pare pe frunțile luminătorilor stânși, un reflex al idealului căruia ei și-au închinat viața întregă.

În jurul catafalcului său își pleacă azi doborâtă de durere fruntea, toți fruntașii bisericii unite, dela adânc încercatul mitropolit și până la cel din urmă credincios; toți conducătorii neamului nostru, toți cari au recunoscut în el pe bărbatul predestinat să călăuzească în aceste vremi de sbucium pașii luptelor noastre.

Și z darnic mintea lor cearcă să pătrundă înțelesul zguduitoarei realități, în fața căreia stau cu sufletul uluit.

În ființa lui Augustin Bunea, organismul cel mai nobil, — de-o strămătură cu atât mai gingaș și fină, cu cât mai scânteietor și mai ales e spiritul ce ocrotește — s'a prăbușit dintr'odată de puterea avântului ce lua spiritul lui semet, în sborul său prin lumile gândirii înalte, prin înălțimile unde planează sublime și tainice destinele acestui neam, pe care cu toată înflăcărarea inimii sale românești l-a iubit.

Blajul, vechiul centru de muncă harnică și neadormită întru răspândirea luminii, a îmbrăcat haină de jale, căci lovitura năpraznică a sorții i-a stâns făclia de cea mai falnică pâlpăire.

Un aier mornit, de jale și durere apasă inimile și grupuri de preoți și profesori stau pela colțuri de strade, înfiorați de pierderea ce atât de neașteptat i-a ajuns.

Ca un zăbranic nevăzut, jalea s'a lăsat asupra orașului și plânsul clopotelor o înrătie departe, în învăluri înăbușite, peste întreg cuprinsul mitropoliei.

Lume multă, de pretutindeni, revarsă azi trenurile în Blaj, și preoți mulți de pe văile Târnavelor, Murășului și Ampoiului sosesc, să împrejmuiască cu lacrimi adevărate siciul preotului ideal, superiorului lor stimat cu adorațiune, apărătorului celui mai vajnic al sorții și bisericii lor, greu amenințate, — care a fost canonicul Augustin Bunea.

El s'a dus de acum și n'o să mai vie din lumea tainică, unde l-a chemat în înțe-

lepciunea sa nepătrunsă cel ce l-a hărăzit neamului românesc una din stelele lui de noroc.

Și în zilele noastre de neorientare, când țantele mari încep să se întunece în conștiința noastră obștească, când locul generațiilor viguroase de mai nainte îl iau generații din ce în ce mai lipsite de simțul istoric și al culturii românești, când tot mai mult se rărește rândul paznicilor chemați să abată valul culturii străine și dușmane, plecarea lui Augustin Bunea e o pierdere ireparabilă pentru viața noastră publică.

Lupta noastră politică a pierdut în el pe cel mai neînfricat stegar, știința românească un harnic și distins muncitor al ei, iar arta oratoriei noastre pe singurul ei orator de mărime clasică.

În discursurile sale celebre pe cari le-a rostit la groapa atâtor conducători neuitați ai noștri, a fixat în trăsături dăinuitoare, în forme de o framuseță retorică neîntrecută, toată moștenirea de principii și pilde înălțătoare ce ne-a rămas pe urma lor; — și dacă soarta ne-a adunat atât de des în anii din urmă în fața câte unui mormânt, deschis să primească pe vre-unul din fruntașii noștri adormiți, în desolațiunea noastră simțeam totuși un strop de mângăere, când vedeam răsărind din preajma mormântului figura lui Augustin Bunea, ca o vie făgăduință a izbândeii luptelor noastre — și în clipele acelea ne simțeam mai puțin orfani.

Cine va veni însă acuma să ne dea aceasta mângăiere, la groapa părintelui Bunea ?...

Doliul.

Moartea neașteptată a lui Augustin Bunea a produs mare jale în toată lumea românească. Românimea de pretutindeni stă cernită la catafalcul marelui învățat. Fruntașii noștri de prin toate centrele românești, au plecat spre Blaj, pentru a da ultimul onor cuvenit acestui om cu adevărat mare.

În Arad, vestea s'a lăsat azi dimineață prin ziarul nostru. Ea a produs o adâncă constenare. Dispoziția veselă ce ni-au lăsat-o serbările din zilele trecute, s'a prefăcut într'o adâncă jale. Măhnire a cuprins sufletele și un sentiment de desnădăjde generală. Fiecare simte că s'a prăbușit o coloană puternică a nădejdlor tufurora.

Reprezentantul ziarului nostru d. *Gheorghe Pop*, a plecat cu cel dintâi trem la Blaj.

Seara cu acceleratul au plecat dd. deputați *Vasile Goldiș* și *Stefan C. Pop*, cari vor reprezenta pe arădani la înmormântare.

Reprezentantul ziarului nostru a dus cu sine și o coroană de flori din partea redacției, cu inscripția: „*Tribuna*“ — *Marelui Augustin Bunea*.

DD. *Goldiș* și *Stefan C. Pop* au dus asemenea o coroană de flori, purtând inscripția: *Români din Arad — Marelui preot român*.

Condoleanțe.

Încă, azi dimineață s'au expedit din Arad, următoarele depeșe de condoleanță:

Ziarului »Unirea«

Blaj.

Cu sufletul cutremurat de pierderea ce ni-a ajuns pe toți, deplângem pe cel ce a jost podoaba cea mai strălucită a bisericii unite și povățuitorul cel mai luminat al neamului nostru.

»*Tribuna*«

Excelenței Sale

Mitropolitului Mihali

Blaj.

Jelesc pe marele bărbat al bisericii și al neamului nostru: Augustin Bunea.

Moartea sa este un doliu național, la care participă împreună cu toată suflarea românească.

Nicolae Oncu.

Excelenței Sale

Mitropolitului Mihali

Blaj.

Excelența voastră ați pierdut în canonicul Bunea pe sfetnicul cel luminat, iar noi toți, fărăosebire de confesiune, pe apostolul culturii românești. În veci pomenirea lui!

Roman R. Ciorogar.

Impresia în Viena.

Viena. 1 Decemvre. (Dela corespondentul nostru). Moartea canonicului Bunea a produs aci cea mai adâncă impresie printre români.

Societatea »*România Jună*« va ține astăzi seară sedință, pentru a decide, dacă poate trimite o delegație la înmormântare, sau să întrebuițeze banii pentru un fond »*Bunea*«.

Probabil că se va decide pentru cea din urmă.

Doliul în București.

*București, 1 Decemvre. (Dela corespondentul nostru). Vestea morții canonicului Bunea a produs adâncă impresie. La Academie s'a arborat stindard negru. Ziarele scriu în termenii cei mai elogioși, spunând că nu numai românii din Transilvania, ci și știința românească a îndurat o pierdere ireparabilă. Academia se va reprezenta la înmormântare prin d. *Ioan Bianu*, care va depune pe mormântul membrului ei o splendidă coroană de lauri.*

Condoleanțele Camerei române.

București, 1 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Înaintea ordinului de zi a luat cuvântul deputatul Nicolae Iorga și într'un discurs avântat a arătat pierderea neamului românesc prin moartea canonicului Bunea, propunând ca Camera română să trimeată condoleanțe capitoulului din Blaj.

Camera adânc impresionată a votat propunerea dlui Iorga.

Moartea

Blaj, 1 Dec. (Dela corespondentul nostru). Canonicul Bunea a fost ieri înainte de amiază la ședința Consistorului până la ceasurile unsprezece, când a cerut I. P. S. Saie Mitropolitului, care prezida ședința, să-i dea voie să se retragă. A plecat în urmă acasă, unde la ceasurile 12 și-a dat sufletul în urma unui atac de apoplexie.

De față era numai părintele spiritual Roșianu.

S'a dat în grabă alarma și s'a trimis după doctor. Din nenorocire nici unul dintre doctorii din Blaj nu era acasă. Toți erau prin sate, la bolnavi. Dacă s'ar fi putut găsi în grabă vre-un doctor, se crede că catastrofa ar fi putut fi înlăturată.

În timpul din urmă canonicul Bunea a lucrat foarte mult. Discursul său de recepție, ce avea să-l rostească în primăvară la Academie era deja gata.

Impresia în oraș.

Blaj, 1 Dec. (Dela trimisul nostru). Vestea despre moartea canonicului Bunea s'a lăsat ca fulgerul în întreg orașul. La capitol unde încă nu se încheiase ședința, ea a produs o impresie grozavă. Mitropolitul a ridicat imediat ședința. Toți canonicii au grăbit la locuința colegului lor, unde părintele Bunea își dase sufletul. Mulțimea adânc impresionată staționa în piață, în fața caselor mortului.

Toate instituțiile din Blaj au arborat drapelul negru.

Ziarul »Unirea« a apărut încadrat în negru în ediție separată.

Testamentul.

Blaj, 1 Decembrie. (Dela trimisul nostru). Astăzi s'a deschis testamentul defunctului. Toată averea de 30—35 de mii de coroane, plus biblioteca a lăsat-o în scopul înființării unei biblioteci centrale și pentru burse în străinătate.

Pregătiri de înmormântare.

Blaj, 1 Decembrie. (Dela trimisul nostru). Catafalcul a fost ridicat la locuința defunctului. Deja în decursul zilei de azi a fost împodobit cu numeroase coroane de flori sosite din toate părțile. În mormântarea va avea loc mâine la ceasurile două p. m.

Sânt anunțate șapte discursuri. Poporul se șede într'una din împrejurime. Au venit deja frații defunctului. Astăzi a mai sosit președintele clubului parlamentar d. T. Mihali.

Deschiderea sesiunii parlamentare.

București, 16 Noembrie.

Dacă atmosfera politică ar fi atât de liniștită precum apare ea din cuvintele cumpătate ale Mesagiului, prin care s'a deschis ieri sesiunea parlamentară prin rege, țara ar fi de felicitat. În dosul scenăriei frumos zugrăvite de Mesagiu, se ascund nouri de furtună, cari au să sloboadă fulgerile lor. Guvernul, care toată vara a stat cu rândurile sale descompletate și-a îndeplinit în sfârșit vacanțele și se prezintă parlamentului cu toate portofoliile ocupate. Pentru o țară, în care aspirațiile multora din oamenii politici culminează în posesiunea unui portofoliu ministerial, remanierele guvernelor sânt totdeauna mari evenimente în jurul cărora se învârtă întreaga activitate a politicianilor. Mesagiul firește ignorează acest eveniment, fiindcă el nici nu s'ar potrivi în tabloul ținut în culori plăcute, ce el își pro-

pune a desfășura. Guvernul a rămas multă vreme, nu fiindcă nu s'ar fi bărbați destoinici, care se ocupe vacii fiindcă numărul aspiranților a fost mare. Capul guvernului care este totdeauna și capul partidului, se găsește totdeauna, când este vorba de remanieri, în situații delicate și deficiente. Nu atât rezonoane de stat, cât considerații de partid îl silesc la alegere printre numeroșii aspiranți. Din bogăția noastră în ministriabili au rezultat adeseori rele, cari au produs efectul lor, nu numai asupra partidului ci, și asupra statului. Întrebarea dacă ținutul șef al partidului național-liberal, care a îndeplinit pentru prima dată, aceasta operație grea, a avut o mână norocoasă, va găsi răspunsul în decursul acestei sesiuni.

Dintre solicitanți, Ionel Brătianu a pus în fotoliurile ministeriale pe un general, recunoscut din toate părțile ca un distins militar, și pe doi fruntași ai partidului, din care unul și-a câștigat titlurile sale în provincie, ca cap al organizației locale de partid, celalalt ca un partizan foarte activ și abil în capitală. Pentru cercuri mai largi, mai ales de dincolo de frontierele țării, numai numele generalului Crăiniceanu, fost șef al marelui stat major al armatei este cunoscut. Domnii Orleanu, noul ministru al industriei, și Alex. Constantinescu, noul ministru al domeniilor, deabia de aici încolo vor avea ocazie ași face nume.

Fostul ministru Anton Carp, cunoscut și printre românii de dincolo de munți, a trebuit să ușureze șefului său de partid, prin repășirea sa, operația remanierii. Nu este și această repășire a unui bărbat cu toate aptitudinile recente, o jertfă ce o cere partidul în detrimentul statului? Afacerile ministrului domeniilor nu pot decât să sufere prin o deasă schimbare a titularului său, și prin înlocuirea unui bărbat probat, cu un altul care are să dea încă probe despre destoinicia sa. Urma va alege dacă aceasta jertfă n'a fost zadarnică.

Din literatura italiană.

Orazio Grandi.

URÎTUL.

Toți, bărbați și femei, spuneau că dacă îi se uită în ochi, te sperii. Eu îl văzusem totdeauna de departe, umbându-l prin stejari, cu pușca după gât.

Într'o dimineață eram în mijlocul pădurei, dincolo de riul, ale cărui unde murmurau printre pietre, devala spre mori. Un erete venea spre mine, cu aripele întinse: îl luai la ochi, dar în acelaș timp văzui un fulger printre stejari și o detonătură se auzi: eretele căzu trăsniț la picioarele mele. Ridicai pasărea, sigur fiind că glonțul meu nu-l ajunsese, și când mă uitai în sus, Urîtul era la doi pași de mine.

— Ia-l, îi zisei, întinzându-i eretele.

— Nu este al d-tale?

— Nu. L'ai lovit d-ta.

Îl'am aruncat și dânsul îl prinse în mână. Pe urmă se uită lung la ghiarele cretelui, la ciocul lui încărligat și deschis, la corpul acela elegant și îndrăzneț, care trebuie să fi băgat groaza morții printre păsăricile dinprejur. Eu mă uitam la el, la acei falcoșieri din secolul al XIX, temut și dânsul de semenii lui de prin împrejurimi. Mă uitam la capul lui creț și oacheș, la gâtul lui puternic, la toată ființa lui îmbrăcată rău, dar sveltă, mlădioasă și forte, ca un gladiator antic; ochii l-am văzut numai când ia ridicat de pe erete și l-a pironit în fața mea, zicându-mi:

— Mulțumesc.

Avea doi ochi foarte mari și întunecoși, din cari țșinea o lumină aproape fosforescentă, care îi dădea un fier în suflet. Privirea aceasta a lui, era urâtă de toți, și blestemul ieșit din mii de guri, se prefăcuse într'o singură vorbă care suna monstruos și disprețuitor: urîtul. Frumoasa, bărbătească, sculpturala figură a munteanului acestuia rămânea în umbră în fața scilpirilor sinistre ale ochilor lui.

— Vulpea, îmi zise fără ca eu să-i fi zis nimic. Are cuibul col sus.

Îmi arătă câte-va tufe dese de ienuper, plecate ca o coamă ciudată, pe două movile din înălțime.

Mă poftea să merg cu el?... Cine știe!... Dar l'am urmat, împins de o simțire de curiozitate și de nesiguranță.

Vântul sufla printre ciprii și brazii; lumina soarelui, risipită în mii și mii de chipuri pe crestele colinelor de jur împrejur, lăsa valea într'un întuneric înfricoșitor. Deasupra era ca o ramă lucrată cu multă finețe; dedesupt părea o pânză de Rembrandt.

Eram singuri. Urîtul și cu mine; colo în fund, pe malurile riului gureș, se vedeau zidurile negre ale morilor și ale caselor țărănești; în sus, cât vedeam cu ochii, nu se zărea nici umbră de case.

Ochii Urîtului păreau că răscolesc misterile pădurii. Nu știu pentru ce, eu ridicai cocoșele puștii.

— Locuiești în părțile astea? — îl întrebai eu mai mult ca să-mi fac curaj.

— Da.

Căutai în geantă; scosei tutunul. Îl dădui.

Urîtul se opri.

— Ești însurat? — îl întrebai pe când el ținea mâna deschisă supt a mea.

Dânsul nu mai răscoli cu ochii misterile pădurii, îi pironi în ochii mei, și lumina aceea fosforescentă țâșni din nou.

— Am fost — răspunde el, strângând tutunul în mână.

Își scoase plpa, o umplu, o aprinse și aruncă chibritul în abisul de umbră, care se deschidea supt noi.

— D-ta crezi în femei? — mă întrebă deodată. Și cum își uitase de tot pentru ce ne îndreptasem mersul în spre partea aceea, șse rezimă de trunchiul pe jumătate putred al unui chiparos, și se uită la mine, întrebându-mă din ochii lui pătrunzători.

— Eu nu cred în femei, am răspuns eu, dar sânt gata să cred într'una singură, care să merite credința mea.

Urîtul dete un hohot răgușit de ris, ce sămăna cu strigătul unei pasări cobitoare; fața i se strânse, iar trupul tot părea prins de un tremur.

— Am crezut și eu... dar acum... mi-se pără că un nod i-se pusese în gât... dar acum nu mai cred.

Își ridică capul oacheș, cu o maiestate de leu rănit, pe urmă îl lăsa să-l cadă pe pieptul voinic, ce se umflă puternic, iar lumina fosforescentă păru că i-se stinge din ochi, și rămase tăcut, și eu asemenea. Urîtul, spaima... tuturor, plângea.

— Ai îndurat multe, îl întrebai cu biandete și cu un fel de tremurare în glas, ca și cum aș fi vorbit cu un copil drag, iar orizontul nesfârșit și

În contra generalului Crăiniceanu, titularul nou al ministerului de război, de pe acum au început să se ridice glasuri în partidul guvernamental, din cauză că acest general și-a început activitatea prin a închide ușa mini-terului, înaintea unei droaie de solicitanți pentru mutări de ofițeri, cari asediază acest minister.

Un alt eveniment, despre care face Mesagiul, este conflictul produs în sfântul Sinod, prin atitudinea episcopului de Roman. Departe de a fi înlăturat, conflictul va fi transpus în corpurile legiuitoare, și va produce încă multe turburări și supărări.

Atitudinea episcopului e te astăzi tot atât de hotărâtă ca și la început și se cramponază în canoane. De rasa lui se scotă nu numai areia, cari în mod sincer recunosc îndreptățirea episcopului a combate o lege bisericească anticanonică, ci și întreaga opoziție parlamentară, care crede a putea slăbi prin hrănirea acestui conflict poziția guvernului. În tot cazul legea consistoriului bisericesc superior, fie ea canonică sau nu, n'a ieșit din convingerile partizanilor cari au votat-o; prea în grabă a fost alcătuită și guvernul nu va găsi nici printre aderenții săi căldura necesară pentru susținerea ei. Prin urmare poziția guvernului în aceasta afacere, care sufletește mișcă și masele poporului, nu este de invidiat.

Afară de aceste mai sânt și alte chestiuni importante, asupra cărora se vor ciocni în mod aspru spiritele. În partidul liberal național este un curent destul de pronunțat pentru o schimbare a bazelor electorale în sens liberal. Reforma aceasta este cunoscută supt forma devizei colegiului unic. Astăzi alegătorii sânt grupați după colegii, limite de cens, de titluri academice și de localitate. Liberalii vor ca aceste zăgazuri să fie rupte și alegătorii să constituie numai un singur colegiu. Nu este încă un vot universal ce se are în vedere, dar drumul ar duce spre acesta. Conservatorii cu democrații lui Tache Ionescu cu tot, frește,

fac front în contra acestei reforme radicale, deși liberali vor să încerce principiile colegiului unic, deocamdată numai la alegerile județene. Chestiunea aceasta însă nu-i face guvernului tocmai mari grijă, căci ea poate să rămână îngropată în archiva camerei. Nedisputarea ei însă ar fi talmăciită ca o slăbiciune a guvernului.

Față cu nouii încăreți, a cunși, lumina Mesagiului contrastează cu atât mai cu efect. Cu multă satisfacție regele se poate provoca la nouă dovezi despre creșterea prestigiului României și despre bunele noastre relații exterioare. Vizitele a doi principii moștenitori, insemnele de Feldmarșal german ce le poartă regele, și misiunea militară rusească sânt evenimente de mândrie pentru țară, și rezultate a unei politici externe condusă de decenii cu consecvență și cu multă înțelepciune. Mai puțin strălucită se oglindează în Mesagiul politica financiară și dacă se pun în vedere măsuri în contra dispensei cheltuelilor este o dovadă că reprezentanții țării și guvernul au început să uite urmările dezastruoase ale anului 1899, și că s'a deprins din nou la cheltueli largi și la risipa rezervelor. Guvernul mai anunță prin Mesagiul o sumă de legi, cari tind la dezvoltarea economică a țării. Și în aceasta privință avem a face cu o lucrare stăruitoare a guvernelor, care se continuă an de an, se completează și se perfecționează.

Este de dorit în interesul țării ca furtunile ce se vor descărca să nu turbure atmosfera politică într'o măsură, care să impede guvernul în lucrările de pace ce le plănuiește. Opoziția, divizată încă, nu se prezintă până în prezent destul de pregătită pentru, a înlocui la guvern partidul național-liberal. De altă parte guvernul actual își dă toate silințele a rămâne închiegat și a și continua activitatea în interesul țării. Ar însămna un nou pas înainte când remanierele guvernelor și alternarea partidelor s'ar face mai rar decât în trecut.

Sinodul arhidiecezan din Blaj. Din Blaj ni-se scrie: Vineri s'a ținut ultima ședință a sinodului arhidiecezan. În aceasta ședință s'a desbătut chestia catechizării a elevilor uniți, în școalele elementare de stat.

Referentul acestui obiect a fost d. dr. V. Suci, care ară în raportul său tot cecece s'a făcut în această chestiune din partea corpului episcopesc.

Se știe, că în zilele de 7, 8 și 9 Sept. a. c. s'a ținut în Blaj, o consfătuire asupra acestei teme și rezultatul acestei consfătuiri a fost trimis ministrului de culte, care încă nu a dat nici un răspuns.

În urma acestora Sinodul a luat în unanimitate hotărârea de a se alipi la ținuta corectă a arhierilor în această chestiune, susținând și de aci înainte limba românească, ca limbă de catechizare în școalele elementare de stat, așa cum scrie în Legile țării și cum îngăduie Sf. Sa Papa Piu IX, în bula sa din 26 Noembrie 1853.

Hotărârea aceasta a Sf. Sinod a făcut o foarte bună impresie în toate cercurile românești, cu atât mai mult, cu cât chestia catechizării este de cea mai mare importanță pentru viața noastră națională.

Au mișcat foarte mult declarațiile unor preoți și protopopi din congres, care spuneau că renunță la onorariile lor, în cazul, când vor fi siliți să propună studiul religiei în limba ungurească.

»Reichspost« și »Tribuna«. Organul mare-lui partid social-cristin în numărul său din urmă publică la loc de frunte supt titlul »O adresă românească de omagiu«, o dare de seamă asupra serbărilor noastre și zice:

Cu prilejul sfințirii palatului din Arad, în care s'a instalat primul organ al românilor din Ungaria »Tribuna«, s'au adunat la oaltă toți reprezentanții presei române, din toate părțile locuite de români.

La banchet s'a ridicat în mijlocul unor furtunoase ovații primul toast pentru împăratul Franz Josef, iar muzica militară a intonat »Gott erhalte«.

Pe urmă reprezentanții presei au adresat M. Sale o telegramă, prin care își exprimă încrederea nestrămutată față de augusta dinastie, încredere pe care a propagat-o totdeauna și va propaga-o și de aci înainte, conform unei vechi diji.

Situația în Austria ameliorată. Conform unei telegame primite din partea corespondentului nostru din Viena, situația politică în Austria începe a se limpezi.

Parlamentul continuă desbaterile propunerilor de urgență în chestia școalelor pentru minorități. Într'aceea un'unea slavă în consfătuirea avută și astă seară a deis să admită începerea discuției bugetului.

Probabil că Vineri se va lua în desbateri provizoriul bugetar.

Situația s'a ameliorat deci mult, totuși persistă încă greutatea, căci după prima lectură a bugetului, slavii pretind începerea tratativelor asupra remanierei.

Piedecile nu sânt deci cu totul înăturate.

sălbatic s'ar fi prefăcut într'o oasie în care lipsea lumina, aerul și sălbăticia.

Urâtul își ștersese ochii cu dosul palmei, și-și încă cele din urmă lacrimi în fumul pipei, tras în piept cu toată puterea plămânilor.

— O iubisem atât de mari de ani!... Când ne-am dus la altar, credeam că am ajuns în raț, când colo... — I se puse iar un nod în gât... când colo, am căzut în iad...

Dădu cu piciorul într'o piatră, care ca și chibritul, pieri în prăpastie, și căzu cu un zgomot sec, în fund.

— Am avut un copil... N'a fost destul!... Am avut probe... și n'am omorât o!... urmă dânsul, ridicând capul cu o mișcare feroce. Dar copilul este al meu!... numai al meu! Să încerce, te-aloasă, să vie să-l ia, și de data asta de n'ei vei de o, că nu mi mai zice Urâtul!

Plecă iar capul. Dar glasul nu-i mai tremura răsunător, ci avea o tremurare de dragoste, de acea dragoste care este un lung șir de visuri, de tablouri vii, cari aduc aminte trecutul, făcând prezentul mult mai amar, mult mai dureros.

— Pe nedrept îți zic Urâtul — îi zisei eu.

Dânsul se uita iar la mine; își aruncă din cap pălăria găurită de vremuri și-și vîrî o mână în pădurea de păr negru, ca și cum ar fi vrut să și-l smulgă.

— Crezi?

— Da.

— Mulțămesc. Vrei să guști un pahar de vin alb?... Stau la o bătaie de pușcă de aici.

Eu avui iar o tresărire de teamă, dar mă scuturai repede.

— Dacă ții mult, primesc.

Ne ridicăm, pentru că stătusem și eu jos. Lumina se subțiasse; chiar și peste vîrfuri, începuse să cadă seara, iar din crengile brazilor parcă ploua o ploaie mărunță de aur. Ceva, ca un punct negru, începu să se vază pe culmea celei din urmă colini, colo unde se deschidea uriașă valea plină de neguri: punctul acela se mișcă, porni spre noi; două trei sirigăte argintii, tinere, răsunară, iar vîntul le duse departe, ca pe un cântec de pasăre. Punctul se făcu roșu, acolo unde soarele își trimetea cel din urmă sărut, și un ca bălan de copil se văzu, ca o floriceică sălbatică pe verdele tufișilor și al copacilor.

După o clipă, capul oacheș al Urîtului și capul bălan al copilului făceau un grup vag, solemn, de nedescris. Era dragostea fiarei geloasă de comoara sa; era apărarea de o lume rea; era toată povestea de dragoste și de iertare.

Eu îmi rotii ochii umezi de jur împrejur; totul dormea: pe vîrfurile colinei, Urîtul și copilul strîns la piept, într'o solemnă dragoste de idilă, care mă punea pe gânduri și pe plîns. P. R.

Noutăți la modă!

Cea mai bună și mai solidă sursă

recomandabilă de cumpărat pălării bărbătești este depozitul de pălării a lui **WEISMAYR FERENCZ** succesorul lui Emmer

Ferenc în Timișoara-cetate (Temesvár-belváros) str. Hunyadi.

Fond. 1863.

Fond. 1863.

Lista neagră. Citim în »Gazeta Trans«. Redactorul nostru Dr. Sever Dan, este citat pe 7 Dec. la pertractarea finală, în fața curții cu jurați din Târgul Mureșului. Este acuzat pentru »lăziișe«.

Politica românilor din Ungaria

Trecut, prezent, viitor. De A. B.

XIV.

Dacă cu toate acestea am ținut să relevăm aici aberațiunea aceasta, am făcut-o nu pentru ca să i combatem efectele, ci pentru ca să constatăm un lucru dureros în altă privință, asupra căruia trebuie să fim cu toată luarea aminte.

Este mai presus de orice îndoială, că sufletul în care au încolțit asemenea idei, nu este un suflet românesc. Poate să fie autorul lui cât de înflăcărat naționalist, poate să fie cât de aprig luptător, dar lucrul principal, gândirea nu i este românească. Și aceasta se explică așa, că el și-a format sufletul, și-a însușit cultura de care dispune, nu la izvoare românești, nici măcar la izvoarele cele mari și limpezi ale culturii europene, ci pur și simplu la izvoarele turburi și încărcate de miasme, ale așa numitei culturi ungurești.

Fără a-l cunoaște personal, putem spune cu siguranță, că cel ce nu se silește a ieși în publicitate cu asemenea idei nenorocite, trebuie să fie un tânăr trecut prin școlile ungurești, care a petrecut anii de studii, urmărind discuțiile politice ale ungarilor, și astăzi poate își lua hrana sufletească exclusiv, sau în tot cazul mai mult din »Budapesti Hirlap« și din alte publicații ungurești de aceeași natură și valoare.

Aici vedem noi o serioasă primejdie! În generația mai tânără a românilor de peste munți, a început să sporească în mod îngrijorător acest element pretins cult, a cărui cultură își are însă obârșia numai în școlile, în literatura și în publicistica maghiară.

Ce mirare dar, că aceste elemente își pierd orice legătură cu sufletul neamului românesc; nu se mai pot inspira din trecutul lui, pe care la dreptul vorbind nici nu l pot cunoaște, și prin urmare nu mai pot înțelege nici rostul neamului în prezent și în viitor?!

Singura lor forță este să se întrebe ce au făcut ungarul în situații analoge, și să se încerce a-l imita, voină a introduce în viața publică românească metodele și procedurile ungarilor fuduli, violenți și repulsivi; atât de nepotrivite cu caracterul pașnic și sombru al românilor.

Articolul de care am vorbit este cea mai bună dovadă, ce roade poate produce mentalitatea ungurească transplantată în luptele naționale ale românilor! De aceea singurul și cel mai bun răspuns ce i se poate da este: români, creșteți-vă copiii în școli românești, iar dacă e să și însușească o cultură superioară, pe care școlile românești nu le-o mai pot da, apoi trimiteți-i, cât mai mult, măcar pe cei de elită dintre ei, măcar pe cei destinați să fie odată conducătorii neamului, la focarele cele mari și nealterate ale culturii europene!

Căci ar fi cel mai mare dezastru pentru neamul nostru, dacă conducătorii lui de mâne ar fi oameni ieșiți numai din școlile ungurești, în cari plânzază spiritul unui Apáty, Jancsó Benedek, Hunfalvi, Réthy și — Moldován Gergely!

*

Îngrijirea noastră va fi și mai bine înțeleasă de românii cu simțământul nealterat, dacă și vor da seama că același autor, și în același articol, a mai scris o enormitate și mai uimitoare: A susținut adică cu toată desinvoltura și cu cea mai încunoștință seninătate, că unitatea culturală națională a românilor de pretutindenea, este un moft, și că ea, la dreptul vorbind, nu există, decât cel mult între vre o câteva zecimi de căr-

turari, iar în colo masele cele mari ale poporului habar nu au de acest lucru!

Ne întrebăm cu toată seriozitatea: poate fi român cel ce a spus aceste cuvinte? Poate el avea o idee cât de rudimentară de etnografia poporului român, de tradițiile, obiceiurile și credințele lui; de bogata și frumoasa lui literatură populară, de istoria lui, de trecutul și de curentele actuale ale literaturii lui culte; cu un cuvânt de tot ceea ce constituie sufletul și cultura națională a românilor?

Dacă le ar cunoaște acestea cât de puțin, ar ști ceea ce știe oricare român cu pretenție de cultură românească, ba chiar și oricare țaran român mai deștept și cât de puțin umblat prin lume, că limba românească este, în structura și în materialul ei lexical, pretutindene aceeași, cu foarte mici deosebiri de pronunțare și de provincialisme, cari însă nu împiedică ca românii, din cele mai departe regiuni, să se poată înțelege unii cu alții fără nici o greutate. Un exemplu acesta, de unitate de limbă, cum nu-l mai oferă nici unul dintre popoarele Europei. Și dacă italienii, germanii, francezii, etc. cu sumedenia lor de dialecte, atât de mult diferențiate, încât locuitorii dintr'o provincie nu se pot înțelege cu cei dintr'alta, decât în limba literară, formează cu toate acestea puternice unități naționale și culturale, pentru ce n'ar exista la noi această unitate, care rezultă în mod firesc din desăvârșita omogenitate a neamului nostru?

Scrisoare din Roma.

Recruții. — Dela Camera. — Subiect de roman.

— Dela corespondentul nostru special. —

Roma, 28 Nov. st. n.

Noii soldați, recruții, au început să sosească din toate părțile provinciei romane. În gară, trenurile aduc sute de tineri, »floarea Italiei«, cari vin să-și dea tributul de cetățean, servind țării cei trei ani reglementari, iar la poarta garii, muzicile militare așteaptă pe noii veniți, ofițerii îi așează în șiruri de câte patru, cu muzica în cap și în fanfarele sonore ale instrumentelor vibratoare de metal galben, și în ritmul cadențat al tobelor, recruții pșesc voloși, ducându-și în spate un sac cu lucrurile lor, spre cazarmile în cari își vor petrece cei trei ani de serviciu militar.

Sânt veseli și sânt nebunatici; ofițerii ce merg pe lângă coloane închid un ochiu, ba chiar și doi, la manifestațiile șgomotoase ce fac recruții în trecerea lor pe străde; fetele din prăvălii apar în uși la sunetul muzicii, recruții le salută, rid, le aruncă glume, și se duc, trec mai departe, spre cazarma spre care calcă azi veseli, dar în care, mulți din ei, o să sufere dorul de ai săi, dorul de familie, dorul de iubită.

Căci în Italia serviciul militar este de trei ani. Acum, ministrul de război a promis că va veni cu un proiect de lege pentru modificarea stagiului militar, dela trei la doi ani. A promis, ministrul, dar cine știe dacă va putea să se ție de vorbă, pentru că spiritele sânt foarte agitate contra guvernului, iar opoziția din zi în zi atacă mai aprig pe Giolitti.

Dela deschiderea camerei, o încordare mare domnește între guvern și opoziție, încordare născută de astăvară, dela închiderea sesiunii parlamentare din anul trecut. Acest fapt a fost provocat de proiectul guvernului pentru navigația maritimă, și după cum vă scrisesem pe atunci, guvernul a fost silit să-și retragă proiectul de lege pentru această navigație, că de nu, cădea.

Acum, când s'a deschis Camera, deputații au primit pe miniștrii cu cuvinte batjocuitoare, și când vre-un ministru își anunță vre-un proiect de lege ce va urma să se discute în această sesiune, deputații îi răspundeau:

— Asta e testamentul!

— Adio!
— Când plecați?
— Vecinica pomenire!

Totuși, ministrul nu a prezentat încă în discuție proiectul de lege al navigației, — ci, șiret cum este, aduce alte proiecte de ordin secundar, se încing discuții pe alte teme, iar supărarea opoziției slăbește, luptătorii se obosesc, și când Giolitti o crede că este momentul necesar, va prezenta și legea navigației.

Însă, se pare că imenderea țării slăbește din zi în zi, și se vorbește foarte serios de o schimbare de guvern, ba ceva mai mult, se vorbește de întinarea lui Ferri — celebru socialist și criminolog italian — în minister. Dar despre acest subiect foarte important vă voi vorbi cu altă ocazie.

Astăzi vreau să vă povestesc o odisee, un subiect de roman, demn de imaginația fecundă a lui Ponson du Terrail, odisee care se judecă de tribunalul penal din Roma.

Ondina, nevasta sculptorului Filippo Ancillotti, ne mai putând să trăiască cu bărbatul său, în luna Decembrie 1899 a fugit de acasă, luând cu sine cele trei fete ale lor.

Mult timp tatăl n'a știut de rostul fetelor și nevastei sale, până ce, după multe cercetări, a aflat că fetele au fost puse într'un pension, »Educatório di Santa Maria sui Colli« din Torino.

Puțin timp după aceea, Filippo a pierdut iar urma familiei sale; însă i-se spuse că nevasta și fetele sale rătăceau din oraș în oraș împreună cu o trupă de saltimbanci și că fetele erau în mare pericol pentru că Ondina, mama lor, trăia cu o pata, un om fără nici un pic de simț moral, un oarecare Luigi Forti, care după ce va sfruta pe mamă, va căuta să sfruteze și pe fete.

Bietul părinte, după alte multe cercetări, a aflat că nevasta și fetele sale, împreună cu Forti, sânt la Roma. Venit la Roma, Filippo Ancillotti a găsit urma fugarilor: stăteau afară de oraș, și Forti începuse un comerț de găini și de ouă. Filippo a apelat la tribunal, și acesta i-a acordat să ia cu el pe cele două fete mai mari Leonilla și Adelina, iar cea mai mică, Luigina, să rămâie cu mama sa. Filippo, neputând să plece imediat din Roma cu fetele sale, le-a dus într'un hotel.

A doua zi, pe când Filippo ieșise din hotel pentru niște ataceri, Forti, amantul nevastei sale, s'a prezentat fetelor și le-a hotărît să fugă iar la mama lor.

A trecut iar vreme, fără ca Filippo să știe ceva despre rostul familiei lui, când într'o zi a aflat că nevasta sa, împreună cu Forti, au făcut un circ la Bastia în insula Corsica, iar fetelor li-se schimbaseră numele, chemând pe Leonilla Jole, pe Adelina Inel, pe Luigina Olga, iar mama lor din Ondina, se chema acum Armena.

A mai aflat bietul părinte, că fetele sufereau bătaii și chinuri ca să învețe să joace pe funie, să facă figuri gimnastice grele și echilibruri periculoase.

Bietele fete mai sufereau și de foame și pe când mama lor da amantului său din belșug, banii ce i avea dintr'o moștenire, fetele nu aveau nici pâine și câte odată, când cereau vre-un gologan lui Forti, acesta le răspundea că să și l căștige cum vor ști.

Afară de asta Forti, avea o altă amantă, pe care o întreținea cu banii dela Ondina. Pe de altă parte, Ondina se amorzase de un nepot a lui Forti, un băiat de 18 ani, anume Alfredo. Din această situație curioasă, foarte des nășteau certuri și bătaii între Forti și Ondina, iar fetele, cari săriau să apere pe mama lor, căpătau ele pumnii și palmele lui Forti.

Cea mai mare dintre fete, Leonilla, în urma chinurilor și a muncii gimnastice grele, a murit la Corti (Corsica) în ziua de 18 August 1908, fără să aibă pace nici chiar în ultimele clipe ale vieții sale, pentru că Adelina, care veghia la căpătâiul său, fu smulsă de acolo cu sula de Forti, ca să vie în circ să facă gimnastică.

Români la Români!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc din loc și jur, că am luat în proprietatea mea ospătăria așa numită „Parkvendéglő“ din casa dlui deputat dietal Dr. I. Suci (vis-à-vis de palatul justiției), unde îmi voi da toată silința ca musafirii să fie pe deplin mulțumiți atât cu serviciul, cât și cu beuturile cele mai bune, precum: vin roșu schiller, vin alb de Măderat etc.etc. bere proaspătă tot astfel și mâncări proaspete calde și reci. — Primesc abonenți pentru mâncări în localitate și la case. — Localitatea ospătăriei e foarte spațioasă. Am două odăi separate pentru conveniri ocazionale și sociale. — Sperând și ținând cont de sprijinul publicului românesc din Arad sunt: Cu toată stima: **Văduva CATERINA CLONDA n. NICĂRĂ.**

Adelina, ne mai putând să rabde torturile lui Forti, într-o zi a fugit cu un tânăr Ildebrando Bregoli, și se duse la tatăl său, căruia îi povesti totul.

Atunci Filippo Ancillotti, a dat în judecată pe nevasta sa și pe Forti, judecată ce se desbate zilele acestea la Roma.

Nu este aceasta, un adevărat subiect de roman? *Coresp.*

Sărbătorile dela Arad.

Supt acest titlu »Voința Națională« publică următorul raport:

Pest. hotare. Peste hotarele stabilite de oameni și de vremi între frații de același sînge. Căci dela Virciorova și pînă la Arad treci pe lîngă sate românești, vezi aceleași care cu boi, înșirîndu-se de-alungul șoselelor mărginite de lanuri de grîu, care se înalță sfios și verde de supt zgura de zăpadă. În depărtări, din distanță în distanță zărești, strălucind în bătaia soarelui de Noemvrie, semnul împăciuitor al crucilor dela turlele bisericilor.

Îți pironiești ochii în zare și ce gînd luminos îți răsare în minte la vederea acestor semne... Atunci, cînd va fi o turmă și un păstor, care cu glasul de arhanghel va rosti din slava lui: Pace vouă!...

Și trenul înaintează scurtînd tot mai mult calea această lungă, nespus de lungă pentru cel ce se grăbește să ajungă cît mai curînd acolo, unde se sărbătorește munca, stăruința și încrederea în puterile unui neam oropsit de oameni și de Dumnezeu.

Aradul. Și trenul se oprește în fața peronului plin de lume venită să întîmpine pe... oii sosiți. Și aceștia sînt mulți. Sînt romîni din toate orașele Olteniei; domni și doamne, tineri și domnișoare, cari vorbesc tare, gesticulează și aleargă de colo pînă colo pe peron.

Se aude același bine ați venit, rostit cu toată bucuria, cu toată dragostea celor cari așteaptă pe frații lor. În ochii tuturor strălucește bucuria. Fiecare are o vorbă bună pentru celalalt. Aici toți sîntem prieteni. Nu ne-am văzut niciodată și cu toate acestea par'că am trăit de ani de zile împreună.

— Ați venit la serbare?

— Da, domnul meu. Imi dați voce... și tovarășul meu de drum, pînă cînd ajunge la noul palat al »Tribunii«, imi istorisește tot ce-a văzut, tot ce-a pățit pe drum. Critică brutalitatea funcționarilor unguri, imi face teoria funcționarismului, imi arată pașaportul »în regulă« și încearcă să-mi reproducă în ungurește vorbele ce i-le-a spus funcționarul dela vamă.

— Sîntem în Aradul românesc, Domnilor, se aude o voce puternică de bariton.

Trecem pe lîngă biserica catedrală, pe lîngă institutul de teologie și pedagogie, pe lîngă palatul episcopal. Pe stradă se aude vorbindu-se foarte mult românește. Trebuie să se știe că Aradul deși este un centru al ungarismului din sudul Ungariei, este în același timp centrul celor mai aprigi luptători ai idealului poporului românesc.

Satele din împrejurimi sînt curat românești și-și trăiesc viața lor restrînsă, dar în legea lor, așa cum au apucat din bătrîni. În Aradul propriu zis avem cartierul românesc Gaiu.

Ajungem la noul palat al »Tribunii«. Aici o afluență de nedescris. Numai acum vezi, numai acum înțelegi că trebuie să se ivească vremuri mai bune și pentru acest popor. Numai acum simți, că, în ciuda procurorilor și a judecătorilor unguri, cari au dat amenzi de sute de mii de coroane, presa romînă de peste munți progresează, grație gustului de cetit care a pătruns în masele poporului romîn din Ardeal și țara ungurească.

Dintre cei veniți din locuri depărtate să asiste la această serbare, a presei românești, observ pe d. Ion Popescu, delegatul sindicatului presei din București; pe d. Ciocazan; primarul Craiovei; pe d. Alexandru Nicolau și Tit Băloiu, avocați din Caracal.

S'au prezentat deputații ardeleni, Dr. Vasile Lucaci, Vasile Damian, Dr. Nicolae Șerban, Vasile Goldiș, Dr. N. Oncu și Ștefan C. Pop.

Slovacii sînt reprezentați prin d. Milan Hodja, deputat.

Oaspeții sosesc mereu. Insufleteștea crește. Membrii comitetului organizator al serbarei, redactorii »Tribunii« sînt în vervă. Toți sînt radiși de fericire, toți caută să mulțamească curiozitatea oaspeților sosiți să vadă și o clipă de bucurie în lungul drum al suferințelor.

Intr'un salon d. Bocu povestește amintiri din trecutul »Tribunii«. E o istorie nespus de mișcătoare istoria acestui ziar, început cu mijloace modeste, ajuns în fine să se poată susține grație sprijinului publicului românesc, ajuns să aibă corespondenți în toate centrele romînismului și fiind perfect informat asupra tuturor chestiunilor culturale românești.

În timp ce conversația încă continuă, un domn amabil împarte oaspeților numărul special din »Tribuna«, cu suplimentul »Sărbătoarea noastră«, în care se expune pe larg toate fazele prin cari valorosul ziar românesc a trecut. Este înduioșătoare povestea ziaris-

tului slovac Gustav Augustini, care în silele de năcaz ale »Tribunii« a împărțit alături de redactorii acesteia toate clipe bune și rele.

La orele 12 are loc sfințirea noului local, iar după aceea un banchet la Crucea-Albă.

Seara a avut loc tot acolo un festival dat de societatea femeilor romîne din Arad.

Pentru cinstirea redactorilor reposesați »Tribuna« a publicat cîteva rînduri nespus de duioase. Iată-le:

Doi dintre foștii redactori ai »Tribunii«, zac în cimitirul din Arad. Este inimosul și mult regretatul slovac Augustini, căruia romînii recunoscători și duioșii săi frați de acasă i-au ridicat o frumoasă cruce în cimitirul din Arad, cu un bust în relief de bronz făcut de talentatul nostru sculptor Constantin Liuba, mort și el în floarea vîrstei — și alt fost tovarăș harnic Ioan Brînda.

Se cuvine să ne aducem aminte în aceste clipe sărbătorești de ei, amîndoi ostași harnici, căzuți pe cîmpul de onoare al luptelor noastre naționale.

Pentru a le da un tribut de recunoștință, se va aranja Duminecă la orele 11, după slujba bisericească, un pelerinaj pios la mormîntul lor din cimitirul din Arad.

Sfârșitul sărbătoarei.

Publicăm sfârșitul telegramelor și scrisorilor primite din incidentul serbării inaugurale:

Cernăuți. Plin de vrajă palatul »Tribunii«, din el porniască Feți frumoși cu paloșul fermecat, să zdrobiască toți balaurii ce amenință viața iubitului nostru neam. *Dr. Bodea.*

T-Severin. Pronia să vă hărăziască și zile cu soare. *Al. Sever.*

Orșova. Vă felicit din inimă pentru triumful presei naționale române, implorînd binecuvîntarea cerului asupra neînfrîntei noastre »Tribuna«. *Dr. Ioan Popovici, adv.*

Brașov. Dumnezeu să binecuvînteze noul locaș, iar celor ce muneesc întrînsul să le dea putere. *Bogdan, Bunea, Blaga și Baciu.*

Constanța. Regret a nu putea fi în persoană la frumoasa serbare, sînt totuș cu inima la dv. și vă urez izbîndă și voie bună. *Brancovici, preș. cam. comerț.*

Sibiu. Fiindu-mi imposibilă participarea la serbarea voastră, vă trimit salutări frățești și sincere felicitări, să vă stăpîniți în pace palatul, ajungînd zile mai bune de cîte cele de astăzi. *Colegul Păcățian.*

Sibiu. Muncitori ai presei naționale, felicităm »Tribuna« în noul palat și salutăm pe cei intruși pentru înaintarea neamului »Tipografia poporului«. *N. Bratu și Silv. Moldovan și Red. »Foaiet Poporului«.*

Beclean. Casa nouă să ne fie de folos și de mîndrie. *Ioșif Popovici.*

Sibiu. Trăiască edificătorii, trăiască folositorii! *Dr. Romul Boiu.*

Frăte Oncule, De abia Duminecă seara am sosit acasă dela Pesta și de patru zile am fost tot în călătorie și sînt foarte obosit. La prețuita ta specială invitare însă totuș m'as fi dus la serbările dela Arad, dacă pe de asupra nu m'ar molesta și boala. Astfel stînd lucrul, pe lîngă toată puternica mea dorință de a fi cu voi și în deosebi dragostea și stîmă ce am față de tine, nu mi-am putut permite să merg la Arad.

Te rog deci primește scuzele mele. *Biserica-Albă, 1909 Nov. 25. Al tău stimător amic:*

Dr. Aureliu Novac.

Onorată Redacție, La telegrama de ieri, a hunedorenilor, vă rog să mai adaugați și numele dlor: *I. Dima, Aug. Dima și C. Dima.*

Mult stimată și valorosule frate. Invitația voastră așa drăguță, mi-a procurat cea mai plăcută mulțămire. — De m'ar fi chemat nu știu la ce serbări, la cea mai mare curte împărătească, nu m'ar fi mișcat de loc, m'ar fi lăsat cu totul rece, față de cinstea neasemnat de mare care mi-a adus-o chemarea voastră. — Aceste simțăminte îți vor da măsura profundului meu regret și cât aș fi de contraviat dacă din împrejurări neprevăzute ferească D-zeu, nu voi putea fi acolo

între voi fruntașii și eroișneamului pe ziua de 14 a lunii curente, cum doresc din tot sufletul.

Spre a nu perde acest prilej fericit, voi căuta să consiliesc interesul sănătății, exigențele sociale, ca datorie de bun român și frate. — Pentru noi de aici, cei cari ne iubim neamul, cari nutrim sentimente curat românești, căci din păcate multă greco-bulgărimă e nepoata lui Traian în regatul liber; noi, aceștia frați în dreptate ai voștri, cari urmărim cu mintea încordată și sufletul palpitînd, toate eforturile voastre eroice, lupta năpraznică ce purtați, munca titanică ce duceți acolo contra hidrei cu mii de capete a sălbaticului șovinism maghiar; adeseori ni-se strînge sufletul, și sînt clipe în care înghetăm de teamă să nu vedem și alte lovituri tot mai mișești, cari să aducă tot mai repede crize și poate desnodăminte funeste pentru nație.

O cheazășie temeinică însă, care exclude după mine săvârșirea operelor de maghiarizare, — este acea falangă puternică compusă din intelectuali și grosul poporului român atît de valoroși la voi. — În scurtul timp cît am avut fericirea să fim împreună, mi-a fost destul ca să te cunosc bine, de aproape. Dînd curs liber sentimentelor mele intime, și fără umbră de laudă goală, cu mîndrie pot să spun că românul nu va peri atîta timp cît Ardealul, neamul întreg, va avea fii deșni și vrednici ca d-ta. — Oare pe vremuri de grea cumpănă chiar pentru țara mamă, nu tot de acolo dintre ai voștri au răsărit români vrednici ca Lazăr, Sincai Bărnăuș etc., cari ne-au readus la viață și simțăminte naționale, făcînd să-și reia avîntul limba strămoșească ce era copleșită și înăbușită de slavisme și grecisme. Înainte dar și tot înainte cu D-zeu. Caracal, 12 Nov. 1909. *Ioan Stătescu.*

Iubite amice, Cînd cu venirea mea dela Orade ne întîlnirăm în Arad, în localul tău oficios și am fost promis, că la inaugurarea casii »Tribunii« — voi merge și eu la Arad — și voi participa la această zi însemnată, de atunci însă foarte mult s'a schimbat situația în ce privește posibilitatea de a merge.

Anume: a intervenit în familia noastră morbul iubitului meu cumnat și prietin al nostru Mihail de o parte, de alta parte soția mea zace în pat bolnavă de 2 zile, deci cu regret sînt silit a-ți aduce la cunoștință că nici la un caz nu pot merge între voi și din suflet imi pare rău că, fiind împedecat de a lua parte personal la festivalul național — de cari acuma puține se pot vedea.

Doresc ca inaugurarea casii »Tribunii« să fie în clas bun săvârșită — să serviască de bun augur pentru înflorirea națiunii noastre *Boroșineu, 25 Noemvrie 1909. Devotat amic: Gheorghe Fejer.*

Ersâncrai. Salut vouă eroi, luptați înainte cu Dumnezeu, nu-i departe ziua de izbîndă, trăiască doamnele române din Arad!

Românii din Darolț cu Constantin Lucaci.

Arad-ujegyház. La a »Tribunii« sărbătoare, dela Tisa pîn' la Mare să pătrundă în splendoare. *Moșul.*

Becicherec. La serbarea națională ne alăturăm. *Gheorghe Lupșa, Dr. Chirol și Dr. Obădeanu.*

Hunedoara. Clădirea presei să fie locaș al ideii mărețe pe care o reprezintă »Tribuna« și de acolo să se răspîndească libertatea națională. *Dr. Dubleșiu.*

Hunedoara. Serbarea de azi ne umple de bucurie, vă felicităm, dea bunul Dumnezeu ca intruparea aspirațiilor noastre naționale să nu întârzie. *Protopop Păcurariu, Dr. Dubleș, Macrea, Dima, Bejan, Boer.*

Ileanda-mare. Regret că împiedicat de ocupație, nu pot lua parte la serbarea națională de aci, îi doresc »Tribunii« prosperare și din palatul ei să răspîndiască virtuțile străbune. *Dr. Victor Pop.*

Mult stimată domnule Dr. Oncu, Primiți sincera mea mulțămire pentru frățiasca invitare specială la frumoasele serbători naționale ale »Tribunii« și ale »Reuniunii femeilor române din Arad«.

Regret mult că-mi este imposibil a mă prezenta în persoană, eventual cu nevasta mea, dar vă dorim din toată inima, d-tale și stimatei doamne Oncu, cele mai strălucite succese. Cu distincă stimă. Brașov, 24 Nov. 1909. Dr. N. Vecerdea.

Bihac (Bosnia). Doinei presei române din Ungaria, »Tribuna«, luptătoare energice pentru drepturile călcaute a românilor din acea parte, îi urez, cu ocazia serbării inaugurale, progres și izbândă în promovarea scopului sublim ce-l urmărește, cu atâta sacrificiu pentru deșteptarea și întărirea conștiinței naționale a poporului românesc din toată Ungaria. Ieșan.

Stimate amice, îți mulțumesc înainte de toate pentru invitarea specială, de care mai învrednic și te rog să le predai și d-lor din redacție, prin d. Bocu, mulțămitele mele. Pe când, cu întârziere, mi-a sosit invitarea deja eram hotărât să merg dimpreună cu nevasta-mea și ambii am făcut toate pregătirile necesare. De Sâmbătă însă durere, m'a luat o boală, cu febrințeli și nu m'a mai slăbit. Așa azi mă simt mai bine, încât cutrez să îți scriu, rugându-vă să binevoiți a-mi îngriji — mai bine la oțel — o odale cu două paturi. Sper, că până poimâne să-mi fie mai bine, încât să pot pleca și așa regreta foarte mult și nu mai puțin ar regreta nevastă mea, care s'a bucurat din inimă că va putea veni la Arad, la o ocazie atât de solemnă și festivă. Predă te rog stimatei d-ne Oncu respectuoasele mele sărutări de mâni și frățești salutări domnilor dela »Tribuna« și colegilor aradani, iar tu primește afectuoase salutări din partea soției mele și asigurarea dragostei și stimei ce ți-o păstrează. Cluj, 25/VI 1909.

Vaida.

Consiliul de azi.

Arad, 1 Decembrie.

Cine ar putea spune, călăuziți de o dorință sinceră ori iarăși numai de dragul unui simulacru înșelător au hotărât membrii guvernului în consiliul de azi să urgiteze din nou desărcinarea lor definitivă. Fără îndoielă, dacă dorința lor de a părăsi puterea ar fi sinceră și dacă monarhul le-ar împlini-o, țara ar răsufla ca ușurată de greul unui blăstem.

Se apropie sfârșitul anului și considerațiuni constituționale impun o grabnică soluțiune, ca starea de ex-lex atât de păgubitoare să se evite. În cercurile politice s'au ivit azi mai multe versiuni cu privire la stratagemă ce va întrebuița guvernul pentru a ieși din strâmtoare. Se crede că el va recurge la o soluțiune interimală și că în acest scop săptămâna viitoare va convoca parlamentul pentru a cere o indemnitate de câteva luni. Decumva camera n'ar vota proiectul de indemnizare și partidul lui Justh i-ar opune o obstrucțiune neîmpăcată, guvernul speră să poată abate dela sine în fața opiniei publice a țării răspunderea pentru starea de ex-lex ce are să urmeze fără doar și poate.

Declarațiile lui Wekerle.

Budapesta, 1 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Consiliul de miniștri de astăzi s'a început după amiază la ceasurile 4 și a durat până la 6 și $\frac{1}{2}$. Au luat parte toți membrii cabinetului. Chestiunea ce s'a desbătut poate să fie de importanță hotărâtoare asupra mersului crizei. Membrii cabinetului au luat adică hotărârea să mai facă o ultimă încercare pentru a fi desărcinați. Eșind dela consiliu primul ministru Wekerle, a făcut ziarștilor cari îl așteptau următoarea declarație:

— Guvernul a hotărât să roage încodată pe Majestataa Sa să hotărească în privința solu-

fiunei, și întrucât aceasta hotărâre nu ar fi în concordanță cu proiectul de soluțiune prezentat de guvern, să binevoiască a-l desărcina momentan.

Aceasta e situația pentru azi.

Wekerle a plecat la Viena.

Budapesta, 1 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Ministrul președinte a plecat azi după consiliu la Viena, iar mâine se va înființa în audiență la monarhul ca să-i raporteze asupra hotărârei luate în consiliu.

Cum se vor acoperi cheltuielile comune?

Budapesta, 1 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). »Neue Freie Presse« de azi scrie în legătură cu criza ungară următoarele:

Știrea că guvernul ungar, în caz dacă nu va fi desărcinat și va urma starea de ex-lex, nu va asigura cheltuielile comune — a provocat în Viena o adâncă impresie. Din cercuri financiare s'ntem însă informați că guvernul austriac, din precauțiune, a făcut deja o înțelegere cu mai multe institute de ban pentru a și deschide un cont curent și astfel chiar dacă guvernul ungar n'ar semna cheltuielile pentru armată și pentru corpul diplomatic, guvernul austriac ar putea să acopere toate aceste cheltuieli, cari după aranjarea referințelor politice cu Ungaria ar cădea în sarcina ei. Așa a fost și în 1867, când o parte din împrumuturile contractate supt absolutism au fost transcrise în sa cina Ungariei.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Președinții Reichstagului German.

Berlin, 1 Dec. Reichstagul a reales ca președinte pe contele Stolberg, iar ca vicepreședinți pe Spalm și Paasche, cu voturile conservatorilor, ale centrului și socialistilor. Democrații și liberalii s'au abținut dela vot. Paasche, fiind liberal a declarat, că nu primește postul de vicepreședinte.

Se impune deci o nouă alegere.

Executarea conspiratorilor muntenegreni.

Cetlinge, 1 Dec. Astăzi au fost executați în fața mulțimii cinci dintre conspiratorii împotriva prințului muntenegrean Nikita: căpitanul Ghenovici și patru complici ai săi.

Complotul acesta a fost descoperit în Septembrie și consiliul de război a condamnat la moarte pe cei executați astăzi.

Mobilizare în Corea.

Carbin, 30 Nov. Japonia temându-se, că turbările în Corea vor lua dimensiuni tot mai mari, s'a decis să opereze o mobilizare parțială. 16 batalioane vor pleca în decursul acestei săptămâni supt comanda generalului Kuroki și vor debarca pe continent.

Japonia se înarmează contra Rusiei.

Petersburg, 1 Decembrie. Ministrul de finanțe Kokowzew și fostul ministru de comerț Timurasiew au plecat spre Livadia. Mâine va pleca și ministrul de război Inhomimow. Deși oficios se desminte, totuși se crede, că Kokowzew a adus din Extremul Orient știrea, că Japonia se înarmează colosal. S'a aflat în urmă, că Japonia s'a înțeles cu China, ca să procedeze de acord împotriva Rusiei. China ar obține linia ferată Mandgiuriană dela sud, iar Japonia întregă peninsula Liabtung, unde se află Port-Arthur. Se crede că acțiunea celor două puteri galbene, va începe înainte de construcția celei de a doua linii din Siberia ostică, despre care se știe că este în perspectivă de a se face.

Cercurile diplomatice rusești sânt îngrijate, că vasul de război japonez Chia, face măsurători dealungul Camciatkei și a debarcat soldați. Ambasadorul rus din Tokio a cerut explicații. Două cuirasate rusești au fost trimise în apele Camciakăi.

Dela Orăștie.

— Corespondență particulară. —

Am fost până de curând pradă pornirilor rele ale multor neamuri mai puternice și mai luminate decât noi. Nu ne-am putut bucura de roadele muncii noastre, căci »hollelor noastre cu spicul de aur, străinul le fură belșugul, iar nouă nu ne mai rămânea decât dreptul, puțin mângâitor, de a plânge și ofa, căci »oftatu i lucru mare și e bun la supărare«.

Dar românul nu a desnădăjduit, căci el a fost dăruit de cătră Dzeu cu suflet de oțel care se îndoaie dar nu se fânge. El a muncit și a trăit și va trăi, ca un popor conștient de valoarea lui.

Prin nimic nu se poate înădăcina în sufletul unui popor conștiința de valoare sa și chemarea ce o are, decât prin o activitate culturală economică și socială. Prin o activitate culturală independentă de orice influință personală interesată. Iar când neamul cinstește cu nă să cuvine pe cei ce lucrează, însămnază că i-a priceput, s'a înălțat până la ei și s'a identificat în gânduri și simțiri cu ei.

O astfel de societate, care a trăit, trăiește: a muncii și va munci, este: »Reuniunea femellor române din comitatul Hunedoarei«, iar sârbătoarea și convenirea socială dată la 27 Nov. st. n. a. c. în Orăștie, este dovadă, că intelectualii români, de a olo sânt pătrunși de idealurile care le are aceasta reuniune și că urmăresc calea spre înaintare, croită de aceasta reuniune.

Țin lucrul de prisos a descrie activitatea acestei reuniuni, care este cunoscută tuturor românilor de bine; însă o plăcură datorință îndeplinesc aducând tămăie cu bună mireasmă inteligenței române din Orăștie, care văzând roadele binefăcătoare ale acestei reuniuni pas de pas o urmărește și sprijinește.

În scopul acestei reuniuni a fost aranjată și convenirea socială împreună cu concert și joc în seara de 27 Noembrie. Serata a fost bine cercetată atât din partea celor din loc, cât și a celor din jur, iar comitetul aranjator s'a îngrijit de o primire bună și distracție plăcută, așa că toți au plecat mulțumiți.

În program punctul prim a fost conferința dnei Victoria Dr. Erdélyi. O conferință bine aleasă, plină de învățături bune și folositoare, tratând despre portul național. Nu mă extind asupra conferinței în speranța că doamna Erdélyi și o va publica.

Al doilea punct a fost »Răsunetul Ardealului« cântat de corul mixt. O cântare născută din freamătul codrului, din șopotul tainic al izvoarelor lui murmurătoare ca doina, cântecul caracteristic al românului, bucură sfântă smulsă din durerea și dorul sufletului cu dulșoia sa, camelodia sa dulce și pătrunzătoare. Doina »Codrule ce te mândrești« a fost cântată de d. Cristea. A cântat frumos și pătrunzător, învățat de școala naturii aspre, care i-a turnat în suflet melancolia ce se restrânge în cântecul lui prelung. Dânsul e cunoscut cântăreț și-l vom asculta cu drag la toate concertele.

Punctul trei a fost cântarea solo, de doamna Berta Stahlberger-Stockert, care după »Musica proibita« de Castaldon, ne-a delectat cu cântarea »Codrule« de Eminescu, muzică de A. Eliade. Merită, toată laudă aceasta doamnă care posedă o voce de mezo-soprană bună și plăcută și atrăgătoare. Publicul a răspândit-o cu aplauze nesfârșite. Străină de neamul nostru, totuși a cântat cu un accent bun și românesc. I s'a dat și un buchet frumos.

Punctul patru: »Măiestrii și plugarii« de Kirchner, iarăș a fost al corului, care s'a achitat la înălțime.

La un nivel artistic a ridicat serata d-na Veturia I. Lăpădatu, prin predarea poeziei »Regina Ostrogoților« de G. Coșbuc. Am admirat mult puterea dramatică cu care a predat zbuciumarea sufletească a reginei. Vocea-i puternică și gesturile bine folosite, au ajutat mult predarea d-sale, care a fost cu adevărat artistică.

De încheiere ne a mai cântat corul »Hora« de Dima, și cântarea eroică »Trompetele sună«, care a trebuit repetată la aplauzele nesfârșite.

Cu aceasta s'a sfârșit programa! Nu pot trece cu vederea hărnicia d-lui învățator Branga, care cu multă pricepere a instruit și condus corul de altcum de mult înființat și despre care de multe ori am auzit vorbe bune. Ce nu se poate face prin o muncă conștientă și desinteresată? Corul dispune de voci bune, și e bine disciplinat, putând astfel scoate la iveală toate coloriturile și nuanțele. În pauză s'au sortat mai multe obiecte țesături și cusături românești.

S'a început apoi jocul vesel, cu hora mare, răpindu-mă și pe mine în salturi aprinse alături de-o românească, care cu ochii ei negri m'a fermecat și făcut să-mi uit de multe lucruri cari poate nu erau de prisos să le amintesc. Totuși uitându-mă dealungul horei, cu regret a trebuit să observ un lucru atât de des accentuat și tot de atâtea ori neascultat, care este prezentarea domnișoarelor la petreceri în costum național.

Chiar în toamna aceasta a fost judecat de portul cel mai frumos și original, portul din ținutul Orăștie, purtat la petrecerea din Sibiu de doamna Victoria Lăpădatu și pregătit la atelierul reuniunii în Orăștie, și totuși domnișoarele din Orăștie și jur, se sfiesc a se prezenta în acest port frumos la o petrecere curat românească. Ciudat lucru!

Un lucru care în primul loc e vrednic de amintit, a fost frumoasa sa, împodobită jur împrejur cu țesături din atelierul reuniunii. Era un aspect pitoresc din cele mai rare. Țesăturile atelierului încă li-s'a aranjat petrecere cu joc, în una din salele vecine, la care au luat parte un mare număr de țărani și țărânce din Orăștie.

De încheiere nu pot îndemna îndeajuns pe cărturarii din comitatul Hunedoarei să sprijinească această reuniune atât moralicește cât și materialicește, aranjând petreceri, conveniri în folosul ei, mai ales în centrele mai mari românești, cum e de pildă Deva, Hașegul și Hunedoara. Cu Dumnezeu înainte!

D. 30 Nov.

Patri.

INFORMAȚIUNI.

A. R. A. D. 1 Decembrie n. 1909.

— **Examenul de maturitate de corigență** la gimnaziul gr. or. român din Brașov, se va ține în 5 (18) Decembrie a. c. în edificiul gimnazial din Brașov, sub prezidiul dlui comisar consizierial, protopop Vasile Voinea.

— **Puterea vicișitoare a cyankaliului.** O nouă nenorocire cu cyankaliul ne o dă de veste o telegramă sosită azi din Londra. Un avocat fiind și fotograf amator dispunea de o cantitate oarecare de cyankaliu. Voind să bea bere din un pahar cel avea pe masă și fiind întunecat, căci lucra în camera obscură la niște fotografii, în loc să ia berea a pus mâna pe paharul cu cyankaliu și l'a băut. A observat însă îndată greșeala, dar știa, că scăpare nu mai este. A luat o hârtie și a scris pe ea următoarea frază duioasă: Mai am câteva minute de traiu. Imposibil să strig, căci mi-e gâtul uscat.

El a fost găsit mort.

— **În jurul crimei din Viena.** Din partea corespondentului nostru din Viena primim știrea telegrafică, că afacerea Hofrichter e staționară. Locotenentul n'a fost încă interogat contrar afirmațiilor lansate, așteptându-se delegarea garnizoanei din Viena. Toți soldații din Linz au fost inte-

rogați dacă au cumpărat pentru Hofrichter ceva din drogherie ori din farmacie. Toți au negat.

Generalul Weigl a primit o anonimă, că Hofrichter e nevinovat, iar vinovatul este o rudă a anonimului. Să cercetează acum cine este autorul scrisoarei.

— **Necrolog.** Primim următorul anunț funebru: Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor cunoscuților, că neuitatul nostru soț, tată și moș **Stefan Hărăguș**, paroh gr.-or. în Blăjeni-Plaiu, după un morb greu și îndelungat astăzi la 5 ore dimineața, împărțit fiind cu sfintele taine, în anul 58-lea al etății și al 30-lea al preoției, și-a dat nobilul suflet în mâinile creatorului Ramășișile pământești ale neuitatului defunct s'au depus spre veșnica odihnă, Joi în 12/25 Noembrie la ora 1 d. a. în cimitirul din loc. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată. Blăjeni-Plaiu la 10/23 Noemvre 1909. Jalnica familie.

— **Intimpinare.** Onorată redacțiune, Luindu-se act în »Tribuna« din 13/26 Noemvre a. c. Nr. 247 despre învingerea »românilor ortodoksi« la alegerea de membri în reprezentanța comunală din Cenadul-sîrbesc, ținută Miercuri în 11/24 Noemvre. Spre a motiva ținuta păcătoasă a acelor români uniți, cari s'au instrăinat atât de tare de români gr.-or și au cooperat cu sîrbii și nemții, mă simțesc îndemnat a vă comunica următoarele:

Românii uniți în primăvara anului trecut au cerut dela comuna politică Cenadul-sîrbesc un intravilan pentru edificarea bisericii lor.

Era lucru firesc, ca să recurgă la sprijinul fraților români gr.-or. fiind dinșii în reprezentanța comunală, ca membri în număr considerabil.

Nizuința uniților, însă de a avea și dinșii după o jumătate de veac de așteptare un loc de închinare, era să fie zădărnicită în urma »aprigității românilor de bine gr.-or. din Cenadul-sîrbesc«, cari în toate ședințele reprezentanței comuncle, pînă în timpul din urmă, au pus cele mai mari piedeci și au desvoltat cea mai aprigă activitate de distrugere a celor mai sfinte aspirațiuni de cari au fost stăpîniți românii uniți.

Înzădar s'a apelat la sentimentele românești ale acestor »buni români« și s'au invocat toate motivele, rugarea românilor uniți n'a fost luată în considerare.

Conziderindu-le deci toate acestea, se poate explica ținuta acelor români uniți, cari la aceste alegeri comunale s'au aliat cu sîrbii și germanii.

Nu am de scop Onorată Redacțiune a aduce acuze nimănui, după cum nu am făcut aceasta nici atunci cînd trebuia s'o fac pentru ca și românii gr.-catolici să se laude cu învingerea, (cîștigînd intravilanul) care nici decît nu face onoare »bunilor români din Cenadul-sîrbesc«, — voiesc însă ca on. public cetitor să aibă cunoștința împrejurărilor, cari ni-le-am creat și între cari trăim noi frații împreună.

Pentru aceasta Vă rog respectuos a da loc în prețitul D-voastră ziar acestor șire. **Omega.**

— **Vinderea averii lui Leopold al Belgiei.** Se telegrafiază din Bruxelles: Regele Leopold al Belgiei continuă cu vânzarea averii. În zilele acestea și-a vîndut unei societăți moșiile din sudul Franței, vîlabile la 15 milioane. Acum vin la rînd casele.

— **Briex călătorește.** Cunoscutul autor dramatic Briex se găsește în momentul de față tocmai în Extremul Orient, la Saigon. Saigonul e în sărbătoare, Saigonul telegrafiază:

»Briex e între zidurile noastre«. Guvernatorul Indo-chinei, fericit de vizita pe care i-o face un scriitor atât de cunoscut, nu mai poate de bucurie.

Briex e născut în Rouven. Tot acolo s'a născut, acum câteva veacuri, un mare dramaturg francez: Corneille. Acesta însă n'a cunoscut nici odată adevărata glorie. Când se ducea la Bourgogne, sau coboara de acolo spre orașul său natal, luncând cu o barcă pe apele frumoasei Sena, nici un guvernator nu-l primise cu pompă. Onorurile oficiale îi erau necunoscute.

Astăzi, Briex călătorește și nu călătorește nici odată fără ca țara pe care o onorează cu vizita sa, să nu se emoționeze, să nu se umfle'm pene.

Fericită țară. Fericit Briex. Bietul Corneille!...

— **Contra băilor de soare.** Revista franceză »La Nature« scrie: în Germania, cu deosebire, precum și în Austria, Anglia, Italia, este o credință foarte răspândită că băile de soare sînt bune de leac contra tuturor boalelor. În stabilimente anume făcute pentru aceasta, adepții acestui sistem se plimbă la soare în costumul cel mai sumar. Medicii și învățații s'au mulțumit să priviască această întoarcere la natură drept o copilărie nevinovată. Se pare însă că adjectivul din urmă trebuie scos, deoarece abuzul de băi de soare este vătămător pentru cele mai multe const. tuții. Medicul berlinez profesor Grauwitz, susține că aceste băi pricinuesc boli primejdioase ca dermatita, tachycardita și bătăi de inimă neregulate. În unele cazuri îngrijite de el, turburările inimii au pricinuit sincope dese. În alte cazuri a constatat dureri de cap neîntrerupte, slăbiciune generală și turburări nervoase foarte rele.

— **O crimă îngrozitoare la Verdun.** O telegramă din Verdun (Franța) ne anunță, că acolo un caporal a încercat să omoare cu cyankaliu un escadron întreg. Caporalul Fraco, care și a mărturisit crima a fost sergent major șiștin urmă degradat. El a împrumutat dela un soldat 200 de franci și i-a perdat în cărți. Deoarece soldatul îi cerea banii, iar el n'avea de unde-i da s'a decis să omoare întreg escadronul. A luat dela tatăl său cyankaliu și l'a pus în mîncarea soldaților. Doi soldați, cari au gustat mai întâi din supă, sînt pe moarte. Cellalți au put scăpa, fiind prevăzătorii.

Franco citise de cazul Hofrichter și în chipul acesta i-a venit idea cyankaliului.

— **Sborul lui »Parseval«.** O telegramă din Viena ne anunță, că balonul militar »Parseval« a absolvit zborul distanței de 240 de km. El a plecat la 8¹/₂ dimineața din Fischamend, la 9 a trecut pe deasupra Vienei și deasupra Schönbrunnului a făcut câteva evoluții în fața împăratului. De aci a luat-o mai departe la Pojon și s'a întors iar la Fischamend, descinzând la ora 3¹/₄. Măne va face proba înălțimii de 1000 de metri, după care va fi luat de armată.

— **O scenă sfișietoare la închisoarea Văcărești.** Citim în ziarele din București. O scenă sfișietoare s'a petrecut la penitenciarul Văcărești. Locuitorul Dumitru Gheorghe Radă, de fel din Otetița, auzind că fiul său Ion, care se afla în Capitală, ar fi săvîrșit o mulțime de isprăvi, cari l'au băgat în Văcărești, venise să-l vadă. Cu acest prilej s'a întîmplat o nenorocire care este încă o dovadă de adîncul simțimant de moralitate care rezidă pînă în cele mai de jos clase ale popoului românesc.

Cînd a dat cu ochii de fiul său, pe care el îl credea om de treabă, și l'a văzut printre vinovalii de toate categoriile, tatăl a fost cuprins de o durere sfișieroare, și cum suferea de inimă, a căzut jos pe neașteptate și a încetat din viață.

D. comisar Angelescu, șeful circ. 24, a anunțat parchetul, care a dispus să se transporte cadavrului la Institutul Medico — Legal.

Vestea acestei întîmplări a produs o vie emoție în toate cercurile din Capitală.

— **Muzeul de istorie naturală din Paris,** a primit un dar însemnat: scheletul unui Ichtyosaur aflat la Holzmaden în Württemberg, care e cel mai bine păstrat din câte se află pe lume. Scheletul e lung numai de un metru, dar nu numai că în totul e întreg și nestruciat, dar are nestrucate contururile pielei și ale înotătoarelor, cu toate cutele lor. Se văd minunat de bine, fiind de culoare neagră închisă pe o piatră cenușie. Scoaterea din piatră a făcut-o specialistul B. Hauff. A lucrat timp de doi ani.

Rummolit. Articol necesar la economia casnică. Cine vrea să aibă plăcerea de a gusta la casa sa rom bun, curat și aromatic, să se folosească de »Rummolit«. — Prețul unei sticle 70 fileri. 10 sticle 7 cor. — O sticlă e de ajuns pentru a produce 2—3 kilogr. de rum veritabil.

Depozit principal: **MOLDT BELA**, farmacist Gyertyámos.

Hustokol. Medicii o folosesc cu mult succes la îmbolnăvirea organelor de inspirație, boale de piept, catar de plămîni, catar mîgăresc; contra tusei, astmei etc. — Prețul unei sticle 6 coroane. 3 sticle 16 coroane.

»Crema-Ideal-Violetta« de prezent cea mai bună și nestruciată cremă pentru față și mîni. Prețul 1 cor., și 2-50 cor.

Doloresit. Cel mai sigur și mai cu efect medicament la întărătarea intestinelor și pentru junghiuiri în oase, dureri sfișietoare înțepeniri, precum și contra tuturor boalelor ce obvin prin răceală. La începutul boalei e de ajuns și o singură sticlă; la boale învechite folosirea a 3—4 stice sunt de ajuns pentru totala vindecare. — Prețul unei sticle 4 coroane. 5 sticle 15 coroane.

— **Comoara lui Jean Richepin.** Intreaga regiune Houdan (Franța) e emoționată. Oamenii din loc se duc să cerceteze ascunzătorii castelului celor Trei Fântâni. La picioarele unui dintre zidurile acestei case — locuită vara de cunoscutul scriitor Jean Richepin — se fac cele mai multe cercetări. Până acum, nu s'a lăsat nimic. S'a săpat mereu și singurul lucru care a ieșit la iveală a fost apa. S'a săpat la opt metri, la zece, la trei-zece, la cinci-zece, — dar comoara tot nu se lăsează. Locuitorii ținutului, totuși sânt convinși că ea există. Se zice că hughenoții au ascuns acolo comori și manuscrise vechi. Singur Jean Richepin rămâne sceptic, nesinchisindu-se de nimic. El nici nu s'a dus măcar să vadă pe harnicii săpători. Zilele trecute când i-s'a adus vorba despre cercetările dela reședința lui de vară, Richepin a răspuns:

— Atâta numai că cercetându-se această avere, să nu-mi fie luat puștinul ce-l am!..

— **Descoperirea unui lac sărat.** Expediția germană supt ducele Adolf Friedrich de Mecklenburg, în 1907—1908, în Africa de mijloc, a dat peste un lac sărat, despărțit de lacul Albert printr'o dîlmă stîncoasă. Apa e roșie și adîncă numai de trei picioare. A scăzut mult anii din urmă, lăsînd sare pe margene până la câțiva metri. Katwe are deci însemnătate pentru negoțul cu sare. După cele din urmă măsurători astronomice Katwe e al Angliei. Belgii însă se țin de măsurătoarea veche.

S'a numit o comisie destinată să măsoare din nou, unde e gradul al 13-lea de longitudine răsăriteană, căci asta e granița.

— **Ce face Clemenceau?** În vârtejul vieții politice, oamenii de ieri se trec repede cu vederea, ca să lase altora locul. Cine mai vorbește, de pildă, de fostul cancelar al Germaniei, Bülow, de al cărui nume era plină lumea mai acum câțva timp?

Acelaș lucru se întâmplă și cu Clemenceau, fostul primministru al Franței.

Intr'o vreme, se auzise că vestitul om de stat s'a apucat iar de literatură, scriind piese de teatru pentru una din scenele de bulevard. Deodată însă, nu se aude nimic, nici de reprezentarea și nici măcar de repetiția vre-unei astfel de piese, datorite spiritului om politic.

Ziarele spun că Clemenceau se distrează acum vîndînd. El e un vîntor foarte apreciat, pe care amicii îl caută, atît pentru focurile sale de pușcă, cît și pentru vorbele de spirit pe cari le spune în timpul vîntoarei sau al mesei.

Ori de câte ori se face vre-o vîntoară de către nobilii francezi, cea dintâi grijă e să se invite pe Clemenceau.

Iar cuvîntul de ordine care se adresează unui invitat, cuvîntul irezistibil care face pe oricine să-și lase treburile deoparte și să alerge la vîntoară, e următorul:

— Va veni și Clemenceau...

— **Sufragetă incendiară.** Se știe că sufragetele engleze în lupta lor pentru drepturi nu au scrupule în alegerea mijloacelor de luptă. În timpul din urmă însă nici judecătorii nu le tratează cu mînuși, ci aplică față cu ele măsuri sumare, din care pricină sufragetele sânt revoltate din calea fără. Una dintre ele, care a ajuns celebră pentru că atacase cu cravașa pe ministrul de comerț Churchill, d-șoara Garnett, pentru a scăpa din celula unde fusese internată, i-a dat foc. Focul însă a fost observat și stins pînă a nu lua întînderi primejdioase. D-șoara Garnett bine înțeleasă nimic nu a folosit pe urma faptei sale eroice, ba și-a agravat chiar soarta, căci a fost mutată într'o celulă mai întunecoasă și pusă supt pază mai vigilentă.

— **Erată.** În poezia »Morarul dela Sanssouci« din nr. 245 al »Tribunii« se află, pe lîngă unele greșeli esențiale, următoarele, cari strică coloana I rîndul 10 de jos: »pe vremi, de mult« în loc de »pe vremuri, de mult«. Col. II 12—13 de jos:

»Ori cite-a vrea, și la Mettrie
Și d'Algarotti, Maupertuis«
nu »d'algrotti, Manpertins«.

— **Cel mai bun loc de târguiești de parfumi, săpunuri, perii de dinți, prafuri de dinți, ape de gură, prafuri pentru dame, cremă de obraji, cosmetici, spongii și instrumente de gumă. Toffelul de instrumente medicale și pentru moașe, la farmacia lui Burger Frigyes cu firma: »la un corn« în Kolozsvár.**

Cronică artistică.

Seratele literare și artistice din Sibiu. Se aduce la cunoștința on. membri ai »Asociațiunii« din Sibiu și împrejurime că Duminecă, la 5 Decembrie nou, în sala festivă a »Muzeului Asociațiunii«, se vor începe seratele literare și artistice.

Seratele muzicale se aranjază supt conducerea dnei Minerva Brote, cu concursul binevoitor al puterilor muzicale din Sibiu, iar de reprezentările teatrale se îngrijește comitetul filial din Sibiu al »Societății pentru fond de teatru român«.

Programul luni Decembrie e următorul: 1 a Duminecă, serată muzicală; a 2-a, conferința dlui Oct. C. Tăslăuanu despre »Poporanism«; a 3-a, reprezentarea piesei »Ca prin romane«; a 4-a, conferința dlui prof. Aurel Bra'u despre »Alcoolism«. Contribuirile de intrare sânt: a) pentru seratele muzicale și teatrale: 50 bani de persoană, iar pentru meseriași și studenți 20 de bani; b) pentru conferințe: 20 de bani, iar pentru meseriași și studenți intrarea gratuită. Venitul acestor serate se va întrebuișa pentru »Muzeul Asociațiunii«.

Membri »Asociațiunii« sânt invitați să ia parte la aceste serate, cari se vor începe în fiecare Duminecă la orele 5 p. m. precis. După începerea serate'or intrarea va fi oprită.

Biroul »Asociațiunii.«

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare.

Cărți școlare aprobate:

Istorie biblice de N. Crișmariu . . .	»	—40
» bisericești	»	—40
Catechism	»	—50
Istorie morale de Dr. Petru Barbu . . .	»	—30
» biblice » » » » »	»	—30
» bisericești » » » » »	»	—30
Catechism	»	—40
Istorie biblice, de Petru Popa . . .	»	—45
Abcdar de I. Moldovan, și consoții . . .	»	—40
A doua carte de cetire	»	—40
A treia carte de cetire	»	—60
A patra » » » » »	»	—60
Carte de cetire pentru clasele 5 și 6, de I. Moldovan și consoții . . .	»	1—
Maghiara pentru clasele 1—3, de I. Groșorean și I. Moldovan . . .	»	—50
Maghiara pentru clasele 4—6, de I. Groșorean și I. Moldovan . . .	»	—50
Gramatica română, de I. Groșorean . . .	»	—40
Abcdar metodul Gabel, de Iuliu Vuia . . .	»	—40
» sunetelor normale de Iuliu Vuia	»	—40
Instrucțiune p. Abcdar Gabel de I. Vuia . . .	»	—80
Carte de cetire p. cl. 2 » » » » »	»	—36
» » » » » 3—4 » » » » »	»	—50
Limba română	»	—60
» maghiară partea I.	»	—50
» » » » » II.	»	—50
Aritmetică p. cl. 2, 3, 4	»	—60
» și geometrie	»	—36
Geografie și constituție	»	—60
Istoria Ungariei	»	—40
Economia rațională	»	—56
Fizică și chimie	»	—50
Istoria literaturii române, de I. Stanca . . .	»	—40
Exerciții intuitive, de I. Vancu	»	—50
Geografia Ungariei, de I. Stanca	»	—30
Rugăciunile școlarilor	»	—50
Sentinela cântărilor bisericești-române, puse pe note, de Terentius Bugariu . . .	»	20—

Harta etnografică a Transilvaniei, de Nicolae Mazere profesor » 4—
Supliment la harta etnografică de N. Mazere

Politica românilor din Ungaria, trecut prezent, viitor de B. A. C. 1—

Organizațiunea creditului prin băncile românești, un studiu de Eugen Brote » 1:50

Votul universal, de Romul Boilă adv., » 1—
In clasa cultă, nuvele de I. Agârbiceanu » 1:80

Călendar pe anul 1910.

»Călendarul dela Arad«	»	—50
»Călendarul dela Arad«	»	—30

»Călendarul Poporului român«	»	—40
»Călendarul rațional«	»	—36
»Călendarul Aurorei«	»	—40
»Călendarul Poporului«	»	—40

Ilustrate din România cu 10, 16, 20 și 42 fil. bucata. Ilustrate cu palatul ziarului »Tribuna« 10 fil. bucata.

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a.: scrieri complete, romane, nuvele, poezii traducerii, călătorii etc. etc.

Ori-ce comandă de cărți și prețul lor este a se adresa către: **Librăria »Tribunei«, Arad, strada Deák Ferencz Nr. 20.**

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30 fileri, pentru porto postal.

Economie.

Piața grânelor din Aradul nou.

30 Noembrie 1909.

S'a vîndut șezl:

grâu 1000 mm.	13:80—14.—
orz 100 mm.	9:10—9:20
ovăs 100 mm.	7:10—7:20
secară 100 mm.	6:80—6:90
păpușoi 800 mm.	5:50—5:60

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 30 Noembrie 1909.

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul
Grîu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —
Din comitatul Albei — — — — —	28 » 80—29 » 80
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 » 90
Bănățianesc — — — — —	28 » 95—29 » 90
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 » 80
Secară de calitate I. — — — — —	19 » 75—20 » 05
Secară de calitate mijlocie — — — — —	19 » 55—19 » 65
Orzul de nutreț, calitate I. — — — — —	14 » 75—14 » 95
Ovăs de calitate I. — — — — —	15 » 70—16 » —
Ovăs de calitate a II. — — — — —	15 » 40—15 » 60
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 » —

Boala engleză

să grijiți de sănătatea copilului! Dvoastră, dați nu grăbiți a veni repede în ajutor cu

„Emulsiunea Scotti“

care face să înceteze boala engleză și întărește oasele și le învârtă în carne sănătoasă. Alina

de aceasta, toți părinții practici au observat și s'au convins despre adevărata ei valoare și știu prețni pentru că nu întîmpină nici o greșelă la folosirea din partea copiilor, fiindcă plăcută și are gust de smântână.

„Emulsiunea Scotti“

o mistuie și copii cari de altfel se îngreșosesc și de lapte.

Un flacon original cu 2 coroane 50 fileri

Se află în toate farmaciile.

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și col.

Procurați
de la librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblată.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antologie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduiele tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor., legat în pânză frumos aurit 12 cor., legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Intrebuințarea »Cantorului Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, ca: mineiul, triodul, pentecostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai 200 exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“.

ANUNȚ.

La agentura principală din Arad a băncii de asigurare »TRANSILVANIA« se caută doi

agenți ambulanți

pe largă emolumente favorabile.

Reflecții au să indice în cererea lor ocupațiunea de până aci precum și că afară de limba română ce limbă mai poșed.

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a face cunoscut on. public, că mi-am s'rămutat prăvălia în edificiul școlii de fete din strada Weitzer János.

Rugând și pe mai departe sprijinul on. public, sânt

cu stimă

Wolf János
pantofar.

CROITORIE DOMNEASCĂ,
a lui
FARKAS és KORONDI
Cluj—Kolozsvár, Károly-u. nr. 3-5.
(Casa Státus).

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că am deschis o croitorie modernă p. domni în Cluj, pe str. Unió nr. 3-5, pentru toate corespunzătoare pretenziunilor timpului prezent. — Magazinul nostru e asortat numai cu stoffe veritabile din patrie, engleze, franceze și de Scott. Tendința principală ni-e să dăm croiu bun și execuție elegantă. cînd Vă cerem sprijinul, totodată sperăm că pe lângă prețurile moderate cu cari putem face ori-ce emulare, Vă rugăm să faceți o comandă de probă.

Cu stimă:
FARKAS és KORONDI,
croitori pentru domni.

Gele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază
VÁRADY LAJOS
fabrică de instrumente
H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.
Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.
— **Primi lucrător mijlocesc.** —
Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.
Catalog de prețuri trimit gratis și franco.
— **Premiat la 6 expoziții.** —

„MOLLY“

In timp de

3 zile vei avea mâni mai estifelte și albe ca spuma, dacă vei folosi cosmeticul pt. mâni „MOLLY“

Chimiștii și cosmeticii experți, adevăresc, că cosmeticul pentru mâni „MOLLY“ este preparatul cel mai desăvîșit al timpului de azi.

Magazin principal și de expediere:

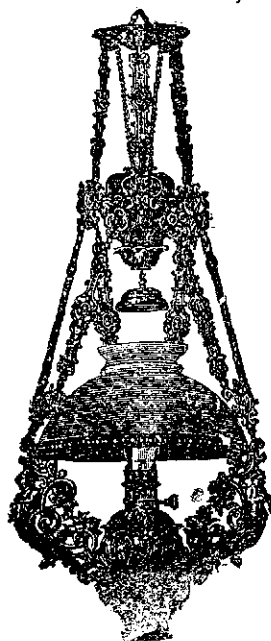
NESTOR HANZU,

Drogerie „La Crucea Roșie“.

Arad, str. Weitzer János Nr. 2.

INȘTIINȚARE.

Din cauza agio erației mari din magazin se poate căpătuși cu prețuri nespus de mici cei mai noi și mai frumoși articli de sticlă, porțelan și pentru spălat.

Mare asortiment de lampе de atîrnat și de masă.

Cea mai iestină sursă de cumpărat obiecte de lux (figuri).

Obiecte de lux din argint de Chiu și aplice, obiecte de masă de prima calitate. Foarte mare asortiment de cadre, din totdeauna se află în magazin peste 400 de mustre nouă și executate cu gust.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20.
(Palatul Fischer Eliz).

— Telefon

INTREPRINDERE DE POMPE FUNEBRE.

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință a p. t. public, că am luat în primire

firma de înmormântări și pompe funebre

ce a susținat până aci pe numele

Csutak Károly și fiul

și conform recerînțelor timpului o voi continua. 25 de ani de praxă pe acest teren, făcuți în patrie și străinătate mă îndreptățesc la cele mai perfecte servicii. În toată privința voi fi cu acurateță și punctualitate.

Cerând binevoitorul sprijin al p. t. public semnez

Arad, 20 Octomvrie 1909.

Cu osebită stimă

Varga Imre.

Totodată îndrăsnesc a atrage atențiunea p. t. public asupra marelui meu magazin de cununi pentru zile ocazionale. Prețurile dela 80 în toate categoriile.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimoa sumei împrumutate cu 4, 4^{1/4}, 4^{1/2}, 4^{3/4} și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interes corăpunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipoex spesele de intabulare, convertex datoriile de interes mare.

== Rezolvare grabnică, serviciu prompt. ==

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichis, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar solicitatori de afaceri abili și domni de încredere.

Primire de bererie și restaurant!

Incunoștințez on. public din oraș și provincă, că am primit cunoscuta

Bererie și restaurantul Pannonia

pe care le voi conduce mai departe personal și sub îngrijirea proprie. Mă îngrijesc de mâncări gustoase ungurești, unde abonenții pot primi prânz și cină și afară în oraș, și apoi separat on. eficienți la 2 ore le servesc cu prânz proaspăt. Bere renumită de Pilsen! Zilnic bere proaspătă! Serviciu prompt și conștiințios.

Roagă binevoitorul sprijin, cu deosebită stimă

Ottinger László, ospătar.

Vânzare de lemne de foc!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, cumcă din pădurile proprii și de pe proprietatea mea liferez cele mai bune

lemne de foc

din magazina dela Bârzava (cott. Arad) cu vagonul. Afară de această recomand magazinul meu de lemne, calitatea cea mai bună, uscate și clădite în stânjini, în Arad, Óvár-tér nr. 10. (La festa casă de vamă înaintea podului cetății)

Liferez acasă și lemne tălate cu săcurea dela 50 kgr. în sus. Una mi je metrică cu 2—230 cor.

Prețurile se pot ști la facerea comandelor dela dl **Petru Novac**, propriet. pădurilor din Vasoaia, în Arad str. Weitzer János nr. 19. Telefon 670. (Dela Octombrie în casa proprie Teleky-u. nr. 4. vis-à-vis de reședința episcopoească) sau în Arad Óvár-tér 10. Telefon 579 unde e magazinul la fosta casă de vamă înaintea podului cel mare a cetății.

De asemenea pot servi cu țigle (cărămizi) veritabile.

Cerând binevoitorul sprijin al onor. public rămân cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

proprietar și nezuțator de lemne.

ROTH JÓZSEF

măstru de sculptură în piatră,

— Segesvár, Sellergasse —

Recomand on p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de

Monumente de morminte, din diferită marmoră, granit, syenit, labrador și peatră tare de arină, etc. cu prețurile cele mai moderate.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucruri de zidărie, ce cad în bransa mea. Schițe și preliminar de spese stau fr. la dispoziție.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe **Andrássy-tér nr. 14,** pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu **cărbuni veritabili** în ori-ce cantitate, **transportați acasă,** și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin **Telefon nr. 139,** la firma :

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni
Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

Cea mai convenabilă sursă de cumpărat este prăvălia de oroloage și giuvaergicale

HEGYESI

LUGOȘ, Izabella tér (Palatul băncii) „POPORUL”
Telefon nr. 202.

Mare depozit de oroloage »OMEGA« veritabil și SCHAFSHAUSEN de aur și argint, obiecte pentru masă de argint greu veritabil și din argint de China precum și obiecte de lux. Mare asortiment de cadouri ocazionale. — Prețuri ieftine. Roagă sprijinul onor. public cu deosebită stimă Hegyesi, giuvaergiu.

Dacă vrei să rămâi tot tineră și frumoasă!

să folosești numai

CREMA DE ROZE, efectul căreia e surprinzător și plăcut.

Asemenea efect cu alte asemenea preparate nu s'a putut ajunge. Prin urmare **CREMA DE ROZE** e cea mai excelentă pentru păstra ea fineții obrazilor și mânușilor. Prețul unui flacon 1 cor.

SAPUNUL DE ROZE, perfect și preparat din cele mai plăcute și odorose materii. Bucata 70 filleri.

PUDRA DE ROZE, foarte recomandabilă. Preparată din cele mai gingașe părți, se prinde bine și de loc nu e vătămătoare. În culori: alb, rosa și crème. Prețul 1-20 cor.

A se comanda la:
POKORNY DUȘAN,
farmacie la
SFANTA TREIME, în
FEHÉRTEPLOM.

Halmái József, fost adjunt la notarul public regesc din Boroșineu, și Strausz Gyula, fost oficiant de bancă. —

Cancelaria înregistrată

Halmái și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani, vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (convertarea) de împrumuturi ipotecare, dela procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schimbarea și esarendarea de averi mai mari pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) caseilor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schimbarea de căși particulare, căși de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea averilor imobile (pământuri).

Telefon Nr. 726.

Adresa telegrafică: Halmaistrausz

Correspondența se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János u. Nr. 9, în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă:

Halmái și Strausz.

Intr'un pătrar de oră nu mai aveți dureri de cap dacă veți folosi renumitele

pastile contra durerii de cap

a lui Rozsnyay.

Prețul unei buc. 20 fil., 6 buc. 1 cor.

Picurii alpini ^{pen-} ^{tru} stomac

a lui Rozsnyay

ca întăritori de stomac — sunt nelutrecuți. —

Se află de vânzare exclusiv în

Farmacia lui

ROZSNYAY MÁTYÁS

Arad, Szabadság-tér.

MEGYEI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu abur, în AL. IULIA. Gyulafehérvár.

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusuri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din brânșă aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

CANARINI!

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă zina și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl. de 1 an 5 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soiu. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mălmuțe și câini de soiu se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

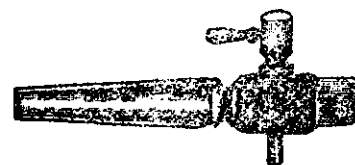
DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Prima fabrică de slăvini din Ardeal.

Mozes András

Brașov, (Brassó) Hosszu-utca 32.

Recomandă neguțătorilor de fier, vin și spirit, prezum și fabricelor de oțet slăvinele sale pentru vase, pregătite din lemn de prun și arțar cu prețuri moderate. — Catalog de prețuri la cerere cu provocare la zărarul acesta trimite gratuit

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

Completii în temniță.

GEORGE JANCOVICI
ARAD, Forray-utca Nr. 2.

Principiu:

Câștig puțin, circulație mare.

Au sosit noutățile de toamnă!

Aduc la cunoștința p. st. public că în prăvălia mea se pot vedea următorii articlii de curând sosiți:

Cumpărări nu sunt obligate.

Postavuri de costumuri englezești colorate, flănele de halaturi de lână și de ermelin, barcheturi, tenisuri.

Mătăsuri pentru bluze la modă, asortiment bogat.

Albituri foarte ieșți gata, pânză de ață și p. mut, șifoane. Covoare, perdele, fețe de pat și de masă, și mulți alți articlii, cari nu se pot toate înșira.

Postavuri de reverenzi so-site acum, brâuri preoțești pe culorile roșu, vânăt și negru.

„TIMIȘIANA”

Centrala în Timișoara oraș
Filiale în Puziaș și în Recaș.

Telefon pentru centrală Numărul 510.

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1885.

(Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi).

Telefon pentru „STANDARD” No. 1028.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. — Administreează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4 1/2% și 5% interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10,000 Coroane, după starea cassei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acoardă credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acoardă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Administreează agentura generală pentru Ungaria de sud a societății de asigurare

„STANDARD”.